

Číslo: 8814-38570/2018/Rus/371230206

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 90/2018/Z

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Stále pracovisko Nitra, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) vykonala environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ vo väzbe na § 33 ods. 1 písm. f) a ods. 2 zákona o IPKZ z dôvodu uverejnenia rozhodnutia o záveroch o najlepších dostupných technikách. Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona o IPKZ.

A. Kontrola

Typ kontroly:

§ 34 ods. 5 a 6 zákona o IPKZ – Bežná

Výsledok:

§ 11 ods. 2 písm. a) zákona o IPKZ

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor: Ing. Viera Rusenova Číslo preukazu: 586
Telefón: 037 656 06 32
Elektronická adresa: viera.rusenova@sizp.sk

Inšpektor: Ing. Juraj Šimon Číslo preukazu: 621
Telefón: 037 656 06 32
Elektronická adresa: juraj.simon@sizp.sk

B.1. Prizvaná osoba

Organizácia: -
Adresa: -
Zástupca: - Funkcia: -
Telefón: -
Elektronická adresa: -

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR: **HYBRAV a.s.**

Adresa sídla: Hydinárska farma Bodok, Dolné Obdokovce č. 702,
951 04 Veľký Lapáš
IČO: 31 429 718
Kontrola oznámená: 17. 9. 2018 Spôsob: Telefonicky
Zástupca: Ing. Milan Chalachan
Funkcia: technický námestník
Telefón: 037/78 79 846
Elektronická adresa: hybrav@hybrav.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: **Farma hydiny Vráble I odchov**
Adresa prevádzky: Kollárova 60, 952 01 Vráble
Variabilný symbol: 371230206
Integrované povolenie: 4468/OIPK/1686/06-Mu/371230206
Vydané: 18.10.2006
Právoplatné: 9.11.2006
Projektovaná kapacita: 60 000 ks hydiny v jednom turnuse,
dva turnusy za rok
Kategória: 6.6. a) Intenzívny chov hydiny s miestom pre viac ako 40 000 ks
hydiny

E. Časová os

Vykonávacie rozhodnutie Komisie (ďalej len „VRK“): 2017/302/EÚ z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (ďalej len „BAT“) pre intenzívny chov hydiny alebo ošipaných Komisie (ďalej len „VRK“):

Dátum zverejnenia: 15.2.2017
Dátum plnenia BAT: 15.2.2021
Predchádzajúce kontrolované
obdobie: 29. 04. 2015 – 30. 10. 2017
Posledná kontrola: 23. 10. 2017 – 28. 12. 2017
Kontrolované obdobie: 28.12.2017 – 19.9.2018
Začatie kontroly: 19.9.2018
Prvé miestne zisťovanie: 19.9.2018
Vypracovanie správy: 8.11.2018
Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Nie Počet snímok: -
Videodokumentácia: Nie
Odňatie prvopisov: Nie
Odobraté vzorky: Nie
Meranie emisií: Nie
Iné: -

G. Zameranie kontroly – opis

Kontrola bola zameraná na zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene integrovaného povolenia z dôvodu uverejnenia právne záväzného aktu Európskej únie o záveroch o najlepších dostupných technikách – VRK.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

Miestna obhliadka v prevádzke bola vykonaná dňa 19. 09. 2018. V čase kontroly spojenej s miestnou obhliadkou sa v prevádzke vykonávala činnosť v halách č. 1, 4 a 5. Spolu bolo v čase kontroly na farme 55 176 ks hydiny. Posledné naskladnenie sa uskutočnilo dňa 29. 06. 2018. Haly č. 2 a 3 sa pre daný turnus nenaskladňovali.

I. Použité podklady (k nahliadnutiu)

1. VRK č. 2017/302/EÚ z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o BAT pre intenzívny chov hydiny alebo ošipovaných.
2. Integrované povolenie v znení jeho neskorších zmien a doplnení.
3. Interné smernice a predpisy prevádzkovateľa – plán školenia zamestnancov, údržby a opráv, technologický postup chovu, pracovný poriadok, požiarneho poriadok.
4. Prevádzková evidencia – evidencia chovných turnusov, počet naskladnených brojlerov, uhynutých zvierat, vyskladnených brojlerov, spotreba vody, elektrickej energie, krmiva, zemného plynu.
5. Zloženie používaných krmných zmesí.
6. Halové karty pre jednotlivé chovné haly.
7. Skúšky tesnosti nádrží – žúmp.
8. Rozhodnutie č. 2988-31261/326/2015/Maj zo dňa 26. 10. 2015 o schválení havarijného plánu.
9. Plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku.
10. Rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Nitre č. A/2006/00871-002-F08 zo dňa 14. 02. 2006 o schválení postupu výpočtu emisií znečisťujúcich látok.
11. Zmluva na odvoz kadáverov uzatvorená so spoločnosťou Asanácia s.r.o. Žilina.

J. Kontrolné zistenia

1. BAT 1: *V rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania fariem majú najlepšie dostupné techniky slúžiť na zavedenie a dodržiavanie systému environmentálneho riadenia.*

Zistený stav BAT 1 je uplatňovaný.

Opis **Áno**

V rámci prevádzky je zavedený systém environmentálneho riadenia podľa normy ISO 14 001, prevádzkovateľ má vypracovaný interný systém environmentálneho správania a riadenia vykonávanej činnosti. V prevádzke má taktiež zavedený systém STN EN ISO 9001 Systém manažérstva kvality, s ktorým je spojený pravidelný interný audit (1xročne). Prevádzkovateľ v rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania vykonáva činnosti, ktoré slúžia na zlepšovanie environmentálneho správania zamestnancov prevádzky. Zamestnanci sú

pravidelne školení a postupujú podľa vypracovaných plánov spojených s údržbou a kontrolou prevádzky a núdzového plánu pri vzniku neočakávaných situácií. Prevádzkovateľ predložil schválený havarijný plán, organizačný poriadok, dopravný poriadok, hygienický a sanitačný poriadok, plán údržby a plán revízií a školení.

2. BAT 2: *Na prechádzanie alebo obmedzenie vplyvu na životné prostredie a celkové zlepšenie výkonu sa v rámci BAT majú používať všetky tieto techniky a) správne umiestnenie prevádzky a priestorové usporiadanie b) vzdelávanie a školenie pracovníkov c) príprava núdzového plánu na riešenie neočakávaných emisií a incidentov d) pravidelná kontrola, oprava údržba konštrukcií a zariadení e) skladovanie uhynutých zvierat spôsobom, ktorým sa predchádza emisiám alebo ktorým sa emisie znižujú.*

Zistený stav BAT 2 je uplatňovaný

Opis **Áno**

Techniku uvedenú v BAT 2 písm. a) nie je možné uplatniť, vzhľadom k tomu, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, v ktorej sa činnosť prevádzkuje už od roku 1978. Ostatné techniky uvedené v písm. b) - e) sú v prevádzke uplatňované. Vzdelávanie a školenie zamestnancov je zabezpečené pravidelnými školeniami, o čom svedčia aj prezenčné listiny z vykonaných školení v prevádzke. Pracovníci sú oboznamovaní s opatreniami pre prípad havárie, integrovaným povolením, hygienickým a sanitačným poriadkom a absolvujú školenia aj z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Prevádzkovateľ predložil Plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a postup v prípade ich úniku (Havarijný plán) aj rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Odboru ochrany vôd č. 2988-31261/326/2015/Maj zo dňa 26. 10. 2015, ktorým bol predložený havarijný plán schválený. Kontrola zariadení v prevádzke sa vykonáva v denných intervaloch zamestnancami prevádzkovateľa. Na nádržiach na znečisťujúce látky sú pravidelne vykonávané skúšky tesnosti oprávnenou osobou – spoločnosťou ROPES spol. s r.o. Humenné s certifikátom na nedeštruktívne skúšanie. Posledné skúšky tesností na nádržiach sa vykonali dňa 20. 06. 2014. Prevádzkovateľ zabezpečuje priebežný zber uhynutej hydiny (kadáverov) z chovných hál pracovníkom, na to určeným. Uhynuté zvieratá sa následne zhromažďujú v uzamknutom kafilérnom boxe, do ktorého majú prístup len zodpovední zamestnanci prevádzkovateľa a zodpovedný zamestnanec spoločnosti ASANÁCIA, s.r.o., Žilina, s ktorou má prevádzkovateľ uzatvorenú zmluvu o odvoze a neškodnom odstránení vedľajších živočíšnych produktov. O množstve uhynutej hydiny a jej odvoze z prevádzky sa vedie podrobná evidencia.

3. BAT 3: *S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného dusíka, a tým aj emisie amoniaku, pri zachovaní nutričných potrieb zvierat, sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu.*
- a) *Zníženie celkového obsahu proteínu prostredníctvom krmiva a vyváženým obsahom dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín*
 - b) *Viacfázové kŕmenie so zložením krmiva prispôbeným špecifickým požiadavkám produkčného obdobia*
 - c) *Pridanie kontrolovaných množstiev esenciálnych aminokyselín do krmiva s nízkym celkovým obsahom proteínu*

d) Použitie povolených krmných doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného dusíka

Tabuľka 1.1.

Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT

Parameter	Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT ^{(1) (2)} (počet kg vylúčeného N na miesto pre zviera a rok)
Celkové množstvo vylúčeného dusíka vyjadrené ako N.	Odstavčatá	1,5 - 4,0
	Ošápané na výkrm	7,0 - 13,0
	Prasnice (vrátane ciciakov)	17,0 - 30,0
	Nosnice	0,4 - 0,8
	Brojlery	0,2 - 0,6
	Kačice	0,4 - 0,8
	Morky	1,0-2,3 ⁽³⁾

⁽¹⁾ Dolnú hranicu intervalu je možné dosiahnuť pomocou kombinácie techník.

⁽²⁾ Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT sa pri žiadnom druhu hydiny nevzťahuje na mládky ani na plemenné zvieratá.

⁽³⁾ Horná hranica intervalu sa vzťahuje na chov moriakov.

Súvisiace monitorovanie je uvedené v položke BAT 24. Úrovně celkového množstva vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT nemusia byť uplatniteľné pri ekologickej živočíšnej výrobe a chove druhov hydiny, ktoré neboli uvedené vyššie.

Zistený stav BAT 3 je uplatňovaný

Opis **Áno**

Kŕmenie je zabezpečené krmnými zmesami pre každú fázu rastu jaričiek s odlišným zložením. Prevádzkovateľ deklaroval zloženie krmných zmesí, ktorej dodávateľom je P.G. TRADE s.r.o. Komárno. V krmive sa nachádzajú enzymatické prípravky 6-fytáza a xylanáza, ktoré umožňujú lepšiu stráviteľnosť prijatých živín a zníženie celkového množstva emisií vylúčeného amoniaku. Vzhľadom na to, že sa v prevádzke vykonáva činnosť chov jarič, prevádzkovateľ nemusí uplatňovať BAT 3, nakoľko emisný limit pre danú kategóriu nie je určený v tabuľke č. 1.1 VRK.

4. **BAT 4:** S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného fosforu pri zachovaní nutričných potrieb zvierat sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu.

- a) Viacfázové kŕmenie so zložením krmiva prispôsobeným špecifickým požiadavkám produkčného obdobia
- b) Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného fosforu (napr. fytáza)
- c) Používanie vysokostráviteľných anorganických fosfátov na čiastočné nahradenie konvenčných zdrojov fosforu v krmive

Tabuľka 1.2. Celkové množstvo vylúčeného fosforu v súvislosti s BAT

Parameter	Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného fosforu v súvislosti s BAT ^{(1) (2)} (počet kg vylúčeného P₂O₅ na miesto pre zviera a rok)
Celkové množstvo vylúčeného fosforu vyjadrené ako P ₂ O ₅ .	Odstavčatá	1,2 - 2,2
	Ošipané na výkrm	3,5 - 5,4
	Prasnice (vrátane ciciakov)	9,0 - 15,0
	Nosnice	0,10 - 0,45
	Brojlery	0,05 - 0,25
	Morky	0,15 - 1,0

⁽¹⁾ Dolnú hranicu intervalu je možné dosiahnuť pomocou kombinácie techník.

⁽²⁾ Celkové množstvo vylúčeného fosforu v súvislosti s BAT sa pri žiadnom druhu hydiny nevzťahuje na mládky ani na plemenné zvieratá.

Súvisiace monitorovanie je uvedené v položke BAT 24. Úrovně celkového množstva vylúčeného fosforu v súvislosti s BAT nemusia byť uplatniteľné pri ekologickej živočíšnej výrobe a chove druhov hydiny, ktoré neboli uvedené vyššie.

Zistený stav BAT 4 je uplatňovaný
Opis **Áno**

Prevádzkovateľ uplatňuje techniku popísanú v bode a) a b) tým, že využíva viacfázové kŕmenie chovaných zvierat v závislosti od ich veku, kŕmne zmesi sú zložením prispôsobené výživovým požiadavkám počas rastu, čím sa dosahuje lepšie využitie dodávaných živín a znižuje sa množstvo nevyužitých látok vylučovaných v truse. Taktiež sa v krmive nachádzajú enzymatické prípravky 6-fytáza a xylanáza, ktoré umožňujú lepšiu stráviteľnosť prijatých živín v potrave, čím sa znižuje množstvo nespotrebovaných živín a vylučovaných v truse. Vzhľadom

na to, že sa v prevádzke vykonáva činnosť Odchov jaríc, prevádzkovateľ nemusí uplatňovať BAT 4, nakoľko táto kategória zvierat nie je uvedená v tabuľke č. 1.2.

5. BAT 5: *Na efektívne využívanie vody sa v rámci BAT má používať kombinácia týchto techník uvedených v písm. a/ až f/:*
- a) Vedenie záznamov o využívaní vody.*
 - b) Vyhľadávanie a odstraňovanie únikov vody.*
 - c) Používanie vysokotlakových čističov na čistenie priestorov na ustajnenie zvierat a zariadení.*
 - d) Výber a použitie vhodných zariadení (napr. kvapkové napájačky).*
 - e) Overenie a (v prípade potreby) pravidelná úprava kalibrácie zariadení na napájanie pitnou vodou.*
 - f) Opätovné použitie nekontaminovanej dažďovej vody ako vody na čistenie.*

Zistený stav BAT 5 je uplatňovaný
Opis **Áno**

Prevádzkovateľ uplatňuje v prevádzke techniky uvádzané v písmenách a) až e). Zamestnanci vykonávajú odpočet spotrebovanej vody na farme, kde každá hala má svoj vlastný vodoměr. Vodomery sú overené a pravidelne kontrolované. O odberoch vody v rámci prevádzky sa vedie evidencia v elektronickej forme v podobe mesačných záznamov. Pri zvýšenej resp. zníženej spotrebe vody oproti priemerným hodnotám sa okamžite pristupuje k zisteniu príčin neštandardných stavov a k urýchlenému odstráneniu porúch. Po vyskladnení chovných hál sa čistenie chovných priestorov a zariadení zabezpečuje výlučne vysokotlakovými čističmi. Zároveň prevádzkovateľ po vyskladnení vykonáva kontrolu a údržbu technologických zariadení, vrátane napájania. Na napájanie hydiny sa používajú nipelové napájačky, ktoré umožňujú využitie vody zvieratami ad libitum s dávkovaním vody podľa požiadaviek hydiny. V halách č. 1 až č. 3 sú umiestnené nipelové napájačky o počte 1 440 nipelov na každú halu umiestnených v štyroch radoch. Vo zvyšných dvoch halách č. 4 a č. 5 je napájanie pitnou vodou zabezpečené rovnakým napájacím systémom, ale o počte 2 975 nipelov na každú halu umiestnených v piatich radoch.

6. BAT 6: *S cieľom znížiť tvorbu odpadovej vody sa má v rámci BAT používať kombinácia techník uvedených v písm. a/ až c/.*
- a) Udržiavanie čo najmenšieho rozsahu znečistených plôch výbehu.*
 - b) Minimalizovanie použitia vody.*
 - c) Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody od tokov odpadovej vody, ktorá vyžaduje spracovanie.*

Zistený stav BAT 6 je uplatňovaný
Opis **Áno**

V chove hydiny v prevádzke sa nepoužíva voľný výbeh zvierat, preto sa technika uvedená v písmene a) BAT uplatňuje tak, že hydina je po celý čas umiestnená v uzatvorených halách a teda nedochádza k znečisteniu plôch v okolí haly. Minimalizácia spotreby vody je zabezpečená uplatnením techník uvedených v BAT 5.

Odpadové vody vznikajú v prevádzke po každom turnuse resp. vyskladnení, kedy dochádza k čisteniu chovných hál. Tieto oplachové vody sú zhromažďované v žumpách, a teda sú oddelené od dažďových vôd, ktoré sú odvádzané do terénu.

7. BAT 7: *S cieľom znížiť emisie do vody z odpadových vôd sa má v rámci BAT používať niektorá z techník uvedených v písm. a/ až c/alebo ich kombinácia.*
- a) *Odvádzanie odpadovej vody do vyhradenej nádoby alebo skládky kalov.*
 - b) *Úprava odpadovej vody.*
 - c) *Aplikácia odpadovej vody na pôdu napr. pomocou zavlažovacieho systému v podobe postrekovača, pojazdného zavlažovacieho zariadenia, cisterny alebo hadicového aplikátora.*

Zistený stav BAT 7 je uplatňovaný
Opis **Áno**

Prevádzkovateľ uplatňuje v prevádzke techniku uvádzanú v písmene a) – odpadové vody sú odvádzané do samostatných nádrží – žump, určených pre jednotlivé chovné haly. Úprava odpadovej vody resp. jej aplikácia na pôdu v rámci prevádzky nie je vykonávaná.

8. BAT 8: *Na efektívne využívanie energie na farme sa v rámci BAT má používať kombinácia techník uvedených v písm. a/ až h/.*
- a) *Systémy vykurovania/chladenia a ventilácie s vysokou účinnosťou.*
 - b) *Optimalizácia systémov vykurovania/chladenia a ventilácie, ako aj riadenia, najmä tam, kde sa využívajú systémy na čistenie vzduchu.*
 - c) *Izolácia stien, podláh a/alebo stropov priestorov na ustajnenie zvierat.*
 - d) *Použitie energeticky účinného osvetlenia.*
 - e) - h) - *nie je zavedené.*

Zistený stav BAT 8 je uplatňovaný
Opis **Áno**

Prevádzkovateľ uplatňuje v prevádzke techniky uvádzané v písmenách a) až d). V každej hale sa nachádzajú priamovýhrevné teplovzdušné jednotky ERMAF GP 75 A3, ktoré zabezpečujú ohrev vzduchu v halách. Na optimalizáciu systémov vykurovania/chladenia a ventilácie, ako aj ich riadenia v každej hale slúži automatická riadiaca jednotka, zahŕňajúca aj systém kŕmenia a napájania. Stropy hál sú izolované minerálnou vatou a steny hál sú zo sendvičových panelov. Na osvetlenie hál sa používajú nízkoenergetické žiarivkové svietidlá - úsporné LED žiarovky.

9. BAT 9: *S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má vytvoriť a realizovať plán na riadenie hluku, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri položku BAT 1) a ktorý zahŕňa tieto prvky*
- a) *Protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy*
 - b) *Protokol na vykonávanie monitorovania hluku*
 - c) *Protokol na reakcie na zistené výskyty hluku*
 - d) *Program znižovania hluku určený napr. na identifikáciu zdrojov, monitorovanie emisií hluku, označenie príspevkov zdroja a vykonávanie opatrení na ich elimináciu a /alebo zmiernenie*

- e) *Posúdenie minulých výskytov hluku a nápravných opatrení a šírenie poznatkov o výskyte hluku*

Zistený stav BAT 9 nie je uplatňovaný
Opis **Áno**

V prevádzke ani v jej okolí sa neočakáva, ani nebolo preukázané obťažovanie hlukom, preto sa BAT 9 neuplatňuje.

10. BAT 10: *S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.*
- a) *Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi prevádzkou a citlivými receptormi*
 - b) *Umiestnenie zariadenia*
 - c) *Prevádzkové opatrenia*
 - d) *Zariadenia s nízkou hlučnosťou*
 - e) *Zariadenia na zníženie hluku*
 - f) *Znižovanie hluku*

Zistený stav BAT 10 je uplatňovaný
Opis **Áno**

S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku je v prevádzke uplatňovaná kombinácia techník uvádzaných v písm. a) – dostatočná vzdialenosť medzi prevádzkou a citlivými receptormi, v písm. b) – vhodné umiestnenie zariadení spôsobujúcich hluk, tieto zariadenia sú umiestnené v uzavretých budovách a tým je preukázaná snaha o zníženie emisií hluku, v písm. c) – prevádzkové opatrenia (napr. zatváranie dverí a hlavných priechodov v budove, najmä v čase kŕmenia; prevádzkovanie dopravníkov a špirálových podávačov úplne naplnených krmivom; minimalizovanie vonkajších zhŕňaných plôch, aby sa obmedzil hluk zhŕňacích mechanizmov) a v písm. d) – používaním stropných ventilátorov od výrobcu Big Dutchman s vysokou efektívnosťou.

11. BAT 11: *Na zníženie emisií prachu z jednotlivých budov pre zvieratá sa má v rámci BAT má použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia*
- a) *Zníženie tvorby prachu v budovách pre hospodárske zvieratá*
 - b) *Zníženie koncentrácie prachu*
 - c) *Úprava vyfukovaného vzduchu pomocou systému na čistenie vzduchu*

Zistený stav BAT 11 je uplatňovaný
Opis **Áno**

Prevádzkovateľ uplatňuje v prevádzke techniky uvedené v písm. a) BAT 11:

1. použitím dlhšej podstielky, 2. ručným podstielaním aj mechanizmami bez zapnutej ventilácie, čím sa zabraňuje nadmernému prášeniu, 3. používaním ad libidného kŕmenia a 4. granulovaných krmív, 5. pneumatickým naplňaním suchého krmiva so zachytávaním prachu a 6. intenzita ventilácie je ovládaná riadiacim systémom, ktorý efektívne reguluje dodržiavanie podmienok správneho chovu.

12. **BAT 12:** *S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT vytvoriť, realizovať a pravidelne preskúmať plán na riadenie zápachu, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri položku BAT 1) a ktorý zahŕňa tieto prvky:*
- a) *Protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy*
 - b) *Protokol na vykonávanie monitorovania zápachu*
 - c) *Protokol na reakcie na zistené obťažovanie zápachom*
 - d) *Program prechádzania a odstraňovania zápachu učená napr. na identifikáciu zdrojov, monitorovanie emisií zápachu, označenie príspevkov zdrojov a vykonávanie opatrení na ich elimináciu a /alebo zmiernenie*
 - e) *Posúdenie minulých výskytov zápachu a nápravných opatrení a šírenie poznatkov o výskyte zápachu.*

BAT 12 sa uplatňuje len v prípade, keď sa očakáva a/alebo je podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov.

Zistený stav BAT 12 nie je uplatňovaný
Opis **Áno**

V prevádzke a jej okolí do času vykonania kontroly nebolo preukázané obťažovanie zápachom „citlivých receptorov“. BAT 12 sa v danom prípade neuplatňuje.

13. **BAT 13:** *S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu a/alebo vplyvu zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia nižšie uvedených techník*
- a) *Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi farmou a citlivými receptormi*
 - b) *Použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia – uvedené v BAT 13*
 - c) *Optimalizovanie podmienok vypúšťania vyfukovaného vzduchu z budovy pre zvieratá*
 - d) *Použitie systémov čistenia vzduchu*
 - e) *Použitie niektorej z techník alebo ich kombinácie uvedených v BAT 13 písm. e)*
 - f) *Spracovanie hnoja pomocou niektorých z týchto techník (uvedených v BAT 13 písm. f)) s cieľom minimalizovať emisie zápachu počas aplikovania do pôdy*
 - g) *Použitie niektorej z týchto techník (uvedených v BAT 13 písm. g)) alebo ich kombinácie na aplikáciu hnoja do pôdy.*

Zistený stav BAT 13 je uplatňovaný
Opis **Áno**

S cieľom zabrániť vzniku emisií prachu z jednotlivých chovných hál je v prevádzke uplatňovaná kombinácia techník uvádzaných v písm. a) – dostatočná vzdialenosť medzi prevádzkou a citlivými receptormi a kombinácia princípov uvedených v písm. b) – udržiavanie zvierat a povrchov v suchu a čistote resp. udržiavanie podstielky v suchu a v aeróbných podmienkach, v písm. c) –v okolí prevádzky sa nachádza drevinová výsadba, ktorá tvorí prirodzenú bariéru a zachytáva prachové, ako aj pachové látky uvoľňované z prevádzky.

Prevádzkovateľ nevykonáva v prevádzke skladovanie hnoja a jeho ďalšie spracovanie a ani jeho aplikáciu do pôdy t. j. techniky uvedené v písm. e), f) a g) sa neuplatňujú. Hnoj je po vyhrnutí z hál následne odvážaný z prevádzky zmluvnými externými spoločnosťami.

14. **BAT 14:** *Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania pevného hnoja sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.*
- a) *Zníženie pomeru plochy povrchu, ktorý vytvára emisie, k objemu haldy pevného hnoja*
 - b) *Zakrytie hald pevného hnoja*
 - c) *Skladovanie vysušeného pevného hnoja v prístrešku.*
15. **BAT 15:** *S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody z uskladnenia pevného hnoja alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník*
- v uvedenom poradí priorít*
- a) *Skladovanie vysušeného pevného hnoja v prístrešku*
 - b) *Použitie betónového sila na skladovanie pevného hnoja v prístrešku*
 - c) *Skladovanie pevného hnoja na pevnej nepriepustnej podlahe s kanalizačným systémom a zbernou nádržou na odtekajúce látky*
 - d) *Výber zásobníka s dostatočnou kapacitou na uloženie pevného hnoja počas obdobia, v ktorých nie je možná aplikácia do pôdy*
 - e) *Skladovanie pevného hnoja na poľných haldách vzdialených od povrchových a /alebo podzemných vodných tokov, do ktorých by mohli preniknúť odtekajúce látky v kvapalnej podobe.*

Zistený stav BAT 14 a BAT 15 nie sú uplatňované
Opis **Áno**

Vznikajúci pevný hnoj - trus je po vyskladnení chovných hál odvážaný z prevádzky zmluvnými externými spoločnosťami a v prevádzke sa neskladuje. Z tohto dôvodu sa neuplatňujú v prevádzke techniky uvedené v **BAT 14.** na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania pevného hnoja a techniky uvedené v **BAT 15.** s cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody z uskladnenia pevného hnoja.

16. **BAT 16:** *Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania hnojovice sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.*
- a) *Vhodný návrh a riadenie skládky hnojovice pomocou kombinácie techník uvedených v BAT 15 písm. a)*
 - b) *Prekrytie skládky hnojovice*
 - c) *Acidifikácia hnojovice*
17. **BAT 17:** *Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skládky hnojovice so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.*
- a) *Minimalizovanie premiešavania hnojovice*
 - b) *Prekrytie skládky hnojovice so zemným valom pružným alebo plávajúcim krytom.*

18. **BAT 18:** *S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody zo zhromažďovania hnojovice, jej prepravy potrubiami a zo skládky a/alebo úložiska so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.*
- a) *Použitie skládok, ktoré sú schopné odolať mechanickým, chemickým a tepelným vplyvom.*
 - b) *Výber zásobníka s dostatočnou kapacitou na uloženie hnojovice počas obdobia, v ktorých nie je možná aplikácia do pôdy.*
 - c) *Zhotovenie nepriepustných zariadení a vybavenia na zhromažďovanie a premiestňovanie hnojovice (napr. jamy, kanály, odtoky, čerpacie stanice).*
 - d) *Skladovanie hnojovice na skládkach so zemným valom (lagúnach) s nepriepustným dnom a stenami, napr. s obložením z ílu alebo plastu (alebo s dvojitém obložením).*
 - e) *Inštalácia systému na zisťovanie únikov, napr. zloženého z geomembrány, drenážnej vrstvy a drenážneho potrubného systému.*
 - f) *Kontrola konštrukčnej celistvosti skládok najmenej raz ročne.*

Zistený stav BAT 16, 17, 18 nie sú uplatňované
Opis **Áno**

Prevádzkovateľovi činnosťou nevzniká a ani nie je skladovaná hnojovica, z toho dôvodu sa techniky uvedené v BAT 16, BAT 17 a BAT 18 neuplatňujú.

19. **BAT 19:** *Ak sa využíva spracovanie hnoja na farme, na zníženie emisií dusíka, fosforu, zápachu a mikrobiálnych patogénov do vzduchu a vody a uľahčenie skladovania hnoja a/alebo aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT hnoj spracovávať pomocou niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie.*
- a) *Mechanická separácia hnojovice*
 - b) *Anaeróbný rozklad hnoja v zariadení na bioplyn.*
 - c) *Použitie externého tunela na sušenie hnoja*
 - d) *Aeróbný rozklad (prevzdušňovanie) hnojovice.*
 - e) *Nitrifikácia a denitrifikácia hnojovice.*
 - f) *Kompostovanie pevného hnoja.*

Zistený stav BAT 19 sa neuplatňuje
Opis **Áno**

V prevádzke nie je vykonávané spracovanie hnoja t. j. techniky uvádzané v **BAT 19.** sa neuplatňujú.

20. **BAT 20:** *Na prevenciu, alebo prípadne, ak to nie je možné, zníženie emisií dusíka fosforu a mikrobiálnych patogénov do pôdy a vody v dôsledku aplikácie hnoja do pôdy sa majú v rámci BAT použiť všetky tieto techniky:*
- a) *Posúdenie pôdy, do ktorej sa bude hnoj aplikovať, s cieľom identifikovať riziká odtoku*
 - b) *Zachovanie dostatočnej vzdialenosti medzi poľami, na ktoré sa aplikuje hnoj (so zachovaním pásu pôdy bez aplikácie hnoja)*
 - c) *Vyhýbanie sa aplikácii hnoja, ak môže existovať značné riziko odtoku*

- d) Prispôsobenie dávkovania pri aplikácii hnoja do pôdy pri zohľadnení obsahu dusíka a fosforu v hnoji a charakteristik pôdy (napr. obsah živín), sezónnych požiadaviek plodín a poveternostných podmienok a podmienok poľa, ktoré by mohli spôsobiť odtok.
- e) Zosúladenie aplikácie hnoja do pôdy s výživovými nárokmi plodín
- f) Kontrola vyhnojovaných polí v pravidelných intervaloch s cieľom identifikovať akýkoľvek príznak odtoku a v prípade potreby primerane zasiahnuť.
- g) Zabezpečenie primeraného prístupu ku skládke hnoja a efektívne nakladanie hnoja bez únikov.
- h) Kontrola, či sú stroje na aplikáciu hnoja do pôdy v prevádzkyschopnom stave a nastavené na správne dávkovanie.

21. BAT 21: Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnojovice do pôdy sa má v rámci BAT použiť niektorá týchto techník alebo ich kombinácia:
- a) Riedenie hnojovice a následné využitie techník, medzi ktoré patrí napríklad použitie nízkotlakového vodného zavlažovacieho systému
 - b) Pásový rozmetávač s využitím niektorých z týchto techník: 1. vlečná hadica, 2. vlečná radlica
 - c) Zariadenie na plytkú injekť (otvorená štrbina).
 - d) Zariadenie na hlbokú injekť (uzatvorená štrbina).
 - e) Acidifikácia hnojovice.

22. BAT 22: Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT zapracovať hnoj do pôdy v čo najkratšom čase.

Zistený stav BAT 20, 21 a 22 nie sú uplatňované
Opis **Áno**

V prevádzke nie je vykonávaná aplikácia hnoja do pôdy t.j. techniky uvádzané (BAT 20) na prevenciu, alebo prípadne, ak to nie je možné, zníženie emisií dusíka, fosforu a mikrobiálnych patogénov do pôdy a vody v dôsledku aplikácie hnoja do pôdy, (BAT 21) na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnojovice do pôdy a (BAT 22) na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnoja do pôdy sa neuplatňujú.

23. BAT 23: Na zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu pri chove ošípaných (vrátane prasníc) alebo hydiny sa v rámci BAT má odhadnúť alebo vypočítať zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených na farme.

Zistený stav BAT 23 sa uplatňuje
Opis **Áno**

Vzhľadom na to, že v prevádzke sa používa správna stratégia výživy s používaním biotechnologických prípravkov, ktoré spôsobujú lepšie využitie živín v krmive a tým aj nižšie množstvo vylúčeného amoniaku v truse, prevádzkovateľ si uplatňuje 50 % zníženie emisií amoniaku z chovu hydiny na základe údajov uvedených vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR, ročník XVI, čiastka 5/2008, časť III. bod 1. Všeobecné emisné faktory a všeobecné emisné závislosti pre vybrané technológie a zariadenia.

24. BAT 24: *V rámci BAT sa má monitorovať celkové množstvo dusíka a celkové množstvo fosforu vylúčené v hnoji pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.*

- a) *Výpočet pomocou materiálovej bilancie dusíka a fosforu na základe príjmu krmiva, celkového obsahu proteínu v strave, celkového obsahu fosforu a výkonnosti zvierat*
- b) *Odhad na základe analýzy celkového obsahu dusíka a fosforu v hnoji.*

Zistený stav BAT 24 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke nie je vykonávané ročné monitorovanie celkového množstva dusíka a celkového množstva fosforu vylúčeného v hnoji technikami uvádzanými v BAT 24 v zmysle ich opisu uvedených v časti 4.9.1 VRK. Vzhľadom na to, že sa v prevádzke vykonáva činnosť Odchov jaríc, prevádzkovateľ nemusí uplatňovať BAT 24, nakoľko táto kategória zvierat nie je uvedená v tabuľke č. 1.2.

25. BAT 25: *V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku do vzduchu pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou*

- a) *Odhad pomocou materiálovej bilancie na základe vylučovania a celkového obsahu dusíka (alebo celkového obsahu amoniakálneho dusíka) prítomného v jednotlivých etapách spracovania hnoja.*
- b) *Výpočet pomocou merania koncentrácie amoniaku a intenzity vetrania pomocou metód vychádzajúcich z noriem ISO, vnútroštátnych alebo medzinárodných noriem alebo iných metód, ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.*
- c) *Odhad pomocou emisných faktorov.*

Zistený stav BAT 25 sa uplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke je vykonávané ročné monitorovanie emisií amoniaku technikou uvedenou v písm. c) - odhadom pomocou emisných faktorov. Prevádzkovateľ zisťuje množstvo amoniaku vypúšťaného z prevádzky ustanoveným spôsobom (§ 3 Vyhlášky č. 363/2010 Z. z.) a postupom schváleným príslušným okresným úradom a každoročne oznamuje v termíne do 15. februára ustanovené informácie o zdroji, emisiách (na tlačivách NEIS) za uplynulý kalendárny rok.

26. BAT 26: *V rámci BAT sa majú pravidelne monitorovať emisie zápachu do vzduchu*

Pri monitorovaní emisií zápachu možno použiť:

- *normy EN (napríklad s využitím dynamickej olfaktometrie podľa normy EN 13725 na určenie koncentrácie zápachu).*
- *Pri využití alternatívnych metód, pre ktoré nie sú dostupné normy EN (napríklad meranie/odhad vystavenia zápachu, odhad vplyvu zápachu), možno použiť normy ISO, vnútroštátne alebo medzinárodné normy, ktoré zabezpečujú získanie údajov s porovnateľnou vedeckou kvalitou.*

Zistený stav BAT 26 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke a jej okolí do času vykonania kontroly nebolo preukázané obťažovanie zápachom „citlivých receptorov“, preto sa techniky uvedené v BAT 26 - monitorovanie emisie zápachu do vzduchu v prevádzke neuplatňujú.

27. BAT 27: *V rámci BAT sa majú monitorovať emisie prachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.*

a) *Výpočet pomocou merania koncentrácie prachu a intenzity vetrania pomocou metód vychádzajúcich z noriem EN alebo iných metód (ISO, vnútroštátne alebo medzinárodné), ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.*

b) *Odhad pomocou emisných faktorov.*

Zistený stav BAT 27 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke sa nevykonáva monitorovanie emisií prachu raz ročne. Vzhľadom na náklady spojené s monitorovaním sa BAT v prevádzke neuplatňuje.

28. BAT 28: *V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku, prachu a/alebo zápachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat vybavených systémom na čistenie vzduchu pomocou všetkých týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou*

a) *Overenie výkonnosti systému na čistenie vzduchu prostredníctvom merania amoniaku, zápachu a/alebo prachu v skutočných podmienkach farmy, podľa predpísaného meracieho protokolu a pomocou metód vychádzajúcich z noriem EN alebo iných metód (ISO, vnútroštátne alebo medzinárodné), ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.*

b) *Kontrola efektívnej funkcie systému na čistenie vzduchu (napríklad priebežným zaznamenávaním prevádzkových parametrov alebo pomocou výstražných systémov).*

Zistený stav BAT 28 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

Chovné haly nie sú vybavené „systémom na čistenie vzduchu“. BAT 28 sa neuplatňuje.

29. BAT 29: *V rámci BAT sa majú monitorovať tieto procesné parametre najmenej raz ročne.*

a) *Spotreba vody*

b) *Spotreba el. energie*

c) *Spotreba paliva*

d) *Počet prichádzajúcich a odchádzajúcich*

e) *zvierat v relevantných prípadoch vrátane narodení a úmrtí.*

f) *Spotreba krmiva*

g) *Tvorba hnoja.*

Zistený stav BAT 29 sa uplatňuje

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ eviduje vstup surovín, pomocných látok, energií, palív, vody, spotrebu krmiva a tvorba hnoja v rozsahu uvedenom v BAT 29 so záznamom v prevádzkovej evidencii. Prevádzkovateľ eviduje spotrebu vody, el. energie, plynu, nákup nafty, množstvo naskladnených a vyskladnených zvierat, počet úhynov, nákup krmív, množstvo vyvezeného hnoja externými odberateľmi.

ZÁVERY O BAT PRE INTENZÍVNY CHOV OŠÍPANÝCH

30. BAT 30: *Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých ošipární sa v rámci BAT má používať niektorá z techník uvedených v písm. a) až e) alebo ich kombinácia.*

Zistený stav BAT 30 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke sa nechovajú ošípané.

31. BAT 31: *Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých priestorov na chov nosníc, plemenných brojlerov alebo mládok sa má v rámci BAT používať niektorá z techník uvedených v písm. a) až c) alebo ich kombinácia.*

Zistený stav BAT 31 sa uplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke je BAT 31 uplatnený pre klieťkové systémy technikou uvedenou v písmene a) – odstraňovanie hnoja pomocou pásov aspoň s dvomi odstraňovaniami týždenne bez vzduchového sušenia (frekvencia odstraňovania trusu 2 – 3krát týždenne) v prípade bezklieťkových systémov sa používa technika uvedená v písm. b) 5 - vykonávaním núteného sušenia podstielky prostredníctvom vnútorného vzduchu (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou).

32. BAT 32: *Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých priestorov na chov brojlerov sa v rámci BAT má používať niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.*

- a) Nútené vetranie a napájací systém bez únikov vody (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou)*
- b) Systém na nútené sušenie podstielky prostredníctvom vnútorného vzduchu.*
- c) Prirodzené vetranie a vybavenie napájacím systémom bez únikov vody*
- d) Podstielka na páse na odstraňovanie hnoja a nútené sušenie vzduchom*
- e) Vyhrievaná ochladzovaná podlaha s podstielkou*
- f) Použitie systémov na čistenie vzduchu, napríklad: 1.kyselinová práčka plynu, 2. dvojstupňový alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu, 3.bioscruber.*

Zistený stav BAT 32 sa neuplatňuje

Opis **Áno**

V prevádzke sa nechovajú brojler.

33. BAT 33: Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov kačíc sa má v rámci BAT použiť niektorá z techník uvedených v písm. a), b) VRK alebo ich kombinácia.

Zistený stav Neuplatňuje sa

Opis **Nie**

34. BAT 34: Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov moriek sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník uvedených v písm. a), b) vykonávacieho rozhodnutia komisie EÚ 2017/303 z 15. februára 2017 alebo ich kombinácia.

Zistený stav Neuplatňuje sa

Opis **Nie**

K. Prílohy správy Nie

L. Záver – celkové zhodnotenie

Z vykonanej environmentálnej kontroly vyplynulo, že prevádzkovateľ **uplatňuje** BAT 1 - 8, 10-11, 13, 23, 29 a 31. Pri BAT 3 a 4 prevádzkovateľ síce uplatňuje techniky, avšak doteraz nevykonával analýzu hnojovice resp. odhad na zistenie obsahu vylúčeného dusíka a fosforu z hnojovice technikami v časti a preto nie je možné posúdiť, či spĺňa vyššie uvedené tabuľkové hodnoty vylúčeného dusíka a fosforu na miesto pre zvieratá a rok.

V prevádzke **nie sú uplatňované** techniky BAT 9, 12, 14-22, 24-28, 30, 32-34. Tieto techniky však prevádzkovateľ nemusí uplatňovať z dôvodov, že v prevádzke nebolo preukázané obťažovanie hlukom, emisiami prachu, emisiami zápachu u citlivých receptorov, alebo sa jedná o techniky, ktoré nie sú všeobecne uplatniteľné a neaplikovateľné pre kontrolovanú farmu.

Inšpekcia preto začne konanie z vlastného podnetu podľa § 11 ods. 2 písm. a) zákona o IPKZ vo veci prehodnotenia povolenia a vyzve prevádzkovateľa na podanie žiadosti o zmenu integrovaného povolenia.

M. Podpisy

Za SIŽP:

Ing. Viera Rusenova

.....

Ing. Juraj Šimon

.....